

TVARIŲ SPORTO RENGINIŲ ORGANIZAVIMO LIETUVOJE GAIRĖS

PROJEKTO VYKDYTOJAS: LIETUVOS SPORTO FEDERACIJŲ SAJUNGA (TOLIAU – LSFS)
PROJEKTAS: „SPORTO SEKTORIUI BŪDINGŲ GEROJO VALDYMO PRINCIPŲ TAIKYMAS LSFS NARIŲ IR JŲ
SPORTO ORGANIZACIJOSE“,
(Pagal 2021 – 03 – 12 Valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartį Nr. 13-NOBP01327/2021)

Projektui lėšas skyrė Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Turinys

Įvadas	3
Pagrindiniai tvarių sporto renginių principai	4
Tvarių sporto renginių organizavimo įrankis.....	5
Kam jis skirtas?	5
Kaip naudotis gairėmis?	5
Darbo pradžia	5
1 skyrius - Tvaraus įsipareigojimo ir strategijos sukūrimas.....	6
2 skyrius – VALDYMAS.....	9
3 skyrius - VIETOS PASIRINKIMAS IR STATYBA.....	13
4 skyrius - VIETOS, VERTĖS IR BIURO VALDYMAS.....	16
5 skyrius - BENDRIJOS IR TIEKIMO GRANDINĖ.....	19
6 skyrius - TRANSPORTAS IR APGYVENDINIMAS	22
7 skyrius - MAITINIMAS, MAISTAS IR GĖRIMAI.....	24
8 skyrius - RINKODARA IR KOMUNIKACIJA	26
Apibendrinimas.....	29

Įvadas

Sporto renginiai gali būti kaip harmoningos žmogaus veiklos, išteklių naudojimo ir teigiamo poveikio aplinkai pavyzdys, o ne hedonistinis, išteklių naudojimas ir šiukšlių gamybos modelis.

Kiekvienas būsimas sporto renginys turi būti tvarus bei įkvėpti dalyvius siekti, kad sporto renginiai taptų tvarumo pavydžiu. Didėjanti vietinių gyventojų naudai ir apskritai teigiamas poveikis suinteresuotosioms šalims didina poreikį keisti būdus, kuriais planuojami ir įgyvendinami renginiai. Renginiai turi išsiskirti iš kitų ir kovoti už ilgalaikę ateitį. Kalbant apie sporto renginį (-ius), turime nepamiršti kito svarbaus aspekto – tvaraus planavimo. Nežinant, koks turi būti tvarus sporto renginio planavimas yra didelė riziką, kad renginys vyks netausojant turimų resursų.

Šios gairės padės atskleisti skirtingas sporto sektoriui būdingų tvarių sporto renginių organizavimo principus, bet bus pateiktas įrankis, kuris suteiks sporto organizacijoms priemones, reikalingas organizaciniam tvarumui integruoti, planuoti ir vykdyti.

Kas yra tvarus sporto renginys?

Kai mes dirbame sudėtingose sistemose, tokiose kaip planeta ir visuomenė, labai svarbu laikytis holistinio požiūrio ir suvokti bendrą struktūrą, kad būtume kūrybingi ir sėkmingi.

Įsivaizduokite, jei futbolininkų komanda neturi bendros idėjos, kaip atrodo sėkmė rungtynėse arba, kai nesugeba susitarti dėl pagrindinių principų prieš pradėdant žaisti. Jei jie, taip pat nesugeba susitarti dėl bendrų strategijų pagal žaidimo taisykles, vargu ar bus kas nors, kas prilygtų rungtynėms – net jei kiekvienas žaidėjas būtų nepaprastai talentingas, jie negalėtų bendradarbiauti, bendrauti ar kurti kartu. Įsivaizduokite, jei tą patį pavyzdį pasakytume ir apie planetą ar tiesiog mūsų visuomenę, akivaizdu, kas nutiktų su mūsų galimybėmis išgyventi ilgą laiką ir tiesiog su mūsų galimybėmis gyventi.

Turėdami bendrąsias taisykles ir bendrą požiūrį į tai, kaip atrodo sėkmė, turime puikią galimybę bendradarbiauti ir kurti efektyvias strategijas. Mes žinome, kad pagal turimą strategiją visi komandos nariai turi atlikti savo vaidmenį, o kai visi siekia bendro tikslo, laimėti tampa žymiai lengviau.

Pagrindiniai tvarių sporto renginių principai

Tvari praktika tampa būtina visos šiuolaikinės visuomenės veiklos sąlyga. Matome didėjančią piliečių, rėmėjų, sporto organizacijų ir vyriausybių (valdžios institucijų) poreikį veikti. Jei planuojate ar ketinate planuoti sporto renginį, tuomet šis įrankis yra skirtas jums.

Sportas vaidina svarbų vaidmenį kuriant geresnę mūsų ateitį, o iš Jūsų, kaip sporto renginių organizatorių, tikimasi, kad į savo renginio pasiūlymą, planavimą ir, žinoma, per patį renginį, įtrauksite ir pateiksite tvarią aplinkosaugos ir socialinę praktiką.

Šie, pagrindiniai tvarių sporto renginių, principai, t.y. kaip užtikrinti tvarų sporto renginių organizavimą, yra skirti padėti Jums tobulinti, gerinti renginio tvarumą ir prisidėti prie JT darnaus vystymosi tikslų ir taip padaryti realų pokytį organizuojant sporto renginius.

Nesvarbu, ar tai svarbios tarptautinės varžybos, ar mažesni nacionaliniai turnyrai, planuojant ir rengiant sporto renginius visada reikia laikytis tvaraus požiūrio.

Tvarių sporto renginių organizavimo įrankis

Kam jis skirtas?

Vietinių ir tarptautinių sporto renginių organizatoriams.

Kaip naudotis gairėmis?

Šis įrankių rinkinys skirtas padėti nevyriausybinėms sporto organizacijoms sukurti savo tvaraus sporto ir renginių strategiją. Įrankių rinkinį sudaro tikslų rinkinys, suskirstytas į aštuonis pagrindinius skyrius:

1 skyrius - Tvaraus įsipareigojimo ir strategijos sukūrimas

2 skyrius – VALDYMAS

3 skyrius - VIETOS PASIRINKIMAS IR STATYBA

4 skyrius - VIETOS, VERTĖS IR BIURO VALDYMAS

5 skyrius - BENDRIJOS IR TIEKIMO GRANDINĖ

6 skyrius - TRANSPORTAS IR APGYVENDINIMAS

7 skyrius - MAITINIMAS, MAISTAS IR GĖRIMAI

8 skyrius - RINKODARA IR KOMUNIKACIJA

Darbo pradžia

Prieš pradėdami, apsvarstykite, kaip:

- integruoti pagrindines arba organizacines vertybes, politiką, strategijas, veiklos valdymo sistemas, tikslus ir uždavinius
- integruoti pagrindinių suinteresuotųjų šalių (pvz., rėmėjų, miesto, sporto valdymo organų) interesus / lūkesčius
- panaudokite pagrindines savo, kaip organizacijos, kompetencijas ir kaip jos gali geriausiai prisidėti prie tvarumo, nuspręskite dėl savo programos lygio.

Pradėkite nuo pasiekiamo lygio, visada bandydami ieškoti naujų būdų pasiekti aukštesnį tvarumo lygį. Pavyzdžiui:

- parengti įsipareigojimo sušaukti tvarų sporto renginį pareiškimą ir pasirinkti bent 10 tikslų, kuriems sutelkti dėmesį, arba
- integruoti visus svarbius tikslus ir įvertinti šių tikslų sėkmę, arba
- visiškai integruoti tikslus ir pridėti ataskaitų sistemą, kurią patvirtino trečioji šalis.

1 skyrius - Tvaraus įsipareigojimo ir strategijos sukūrimas

ĮVARDINKITE KĄ DARYSITE	KAIP TAI PADARYTI	DELEGUOKITE	PATIKRININKITE	REIKIAMI IŠTEKLIAI
Tikslas	Veiksmai	Už tvarumą atsakingas asmuo	Veiksmo būseną	Atsižvelgti į
Sukurkite įsipareigojimų dėl subalansuoto / tvaraus sporto renginio sušaukimą	Parašykite viešą įsipareigojimo pareiškimą, apibūdinami savo ketinimą organizuoti tvarų sporto renginį ir apie tai pranešti tiek viduje, tiek išorėje. Veiklos rodiklis (VR): Rašytinis įsipareigojimo pareiškimas Taip / Ne		Aptarta ☐ Uždokumentuotais ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Pavyzdžius
Nurodykite savo pagrindines tvarias problemas ir suinteresuotąsias šalis	Įtraukite pagrindinius partnerius (pvz., rėmėjus, vietinius partnerius, valdžios institucijas), kad užtikrintumėte organizavimą. Pakvieskite šiuos pagrindinius partnerius dalyvauti įsipareigojimų formulavime.		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Suinteresuoti asmenys Analizė Diagramos

	VR: Partnerių parašai arba palaikymo laišškai Taip / Ne			
Apibrėžkite savo taikymo sritį	Nustatykite laiko tarpą, vietą, įvykius ir pagrindines veiklas, kurias reikia spręsti pagal jūsų įsipareigojimų pareiškimą ir strategiją. VR: Apimtis apibrėžta Taip / Ne		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Sprendimą dėl taikymo srities apimties
Nustatykite ir įvertinkite savo galimas rizikas ir realias galimybes	Nustatykite bet kokią riziką / galimybes, susijusias su savo tvarių renginių ir įvertinkite jų mastą ir kylančių rizikų tikimybę / galimybes. VR: Rizikos vertinimo diagrama užpildyta Taip / Ne		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Rizikos vertinimas, forma
Skirkite pakankamai išteklių užtikrinti įgyvendinimo veiksmingumą	Siekiant įgyvendinti tvarius sporto ir renginių įsipareigojimus nustatykite / skirkite tam tinkamą laiko, pinigų, žmonių, darbo vietos ir technologijų biudžetą. VR: Nuolat tikrinkite, ar jūsų tikslai yra pasiekti laiku ir atsižvelgiant į biudžetą		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Pavyzdžiai
Planuokite teigiamą poveikį, įtaką ateičiai	Nurodykite tris svarbiausius dalykus, kuriuos planuojate pagerinti baigus			

	<p>organizuojamą sporto renginį - aikštelę, vietą, paslaugas, bendruomenę ar sporto organizaciją. Paraginimai: koks jūsų bendruomenės indėlis? Labdaringa auka? Naujas savanorystės lygis? Įgūdžių lavinimas? Darbo vietų kūrimas? Sporto plėtra? Ar kt. VR: dokumentuotas pagerinimo planas Taip / Ne</p>			
<p>Įsipareigokite suderinti ir nusistatyti pagrindines kito tvaraus sporto renginio priemones</p>	<p>Stebėkite pagrindinių naudojamų priemonių pažangą atitinkamose jūsų organizacijos srityse. Naudodamiesi šia informacija, nustatykite naujus tikslus ir atnaujinkite tvarumo planą. VR: dokumentuoti veiklos rodikliai ir taikiniai Taip / Ne</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	
<p>Praneškite apie savo įsipareigojimus tvariam sportui ir renginiams (taip pat žiūrėkite rinkodaros ir komunikacijos skyrių)</p>	<p>Dalytis žodinėmis ir dokumentais patvirtintomis žinutėmis tiek a) viduje - planavimo komanda, sporto organizacijos, priimančiosios vieta, darbo jėga ir operacijų personalas susitikimuose,</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	

	<p>oficialioje komunikacijoje, mokymuose, darbo procedūrose; ir b) išoriškai - rėmėjai, tiekėjai, žiūrovai, sportininkai, VIP, žiniasklaida, valdžios institucijos.</p> <p>VR: Komunikacija ir dokumentai teikiami visoms pagrindinėms suinteresuotosioms šalims Taip / Ne</p>			
--	--	--	--	--

2 skyrius – VALDYMAS

ĮVARDINKITE KĄ DARYSITE	KAIP TAI PADARYTI	DELEGUOKITE	PATIKRININKITE	REIKIAMI IŠTEKLIAI
Tikslas	Veiksmai	Už tvarumą atsakingas asmuo	Veiksmo būseną	Atsižvelgti į
Paskirkite ekologišką / tvarų komandos vadovą ir suformuokite komandą	<p>Paskirti tvarų čempioną ar lyderį, turintį reikalingą autoritetą, prisiimtų įsipareigojimų įgyvendinimui ir kompetentingos komandos subūrimui (gali apimti vadovą / lyderį, verbuotoją ir instruktorių, duomenų asmenį / sekretorių, pranešėją / komunikacijos specialistą).</p> <p>VR: Darbo funkcijos aprašymas pareigybės aprašyme Taip / Ne</p>		<p>Aptarta ☐</p> <p>Uždokumentuota ☐</p> <p>Įgyvendinta ☐</p> <p>Netaikoma ☐</p>	

<p>Sukurkite „savo komandos būdą dirbti“ kartu</p>	<p>Nustatykite darbo grupių užduočių vadovus; biudžetus, jei toks yra; pažangos stebėjimo metodus; komandos susitikimų dažnumus. VR: dokumentuotas susitikimų tvarkaraštis Taip / Ne</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	
<p>Nustatykite aiškiai išmatuojamus tvarumo tikslus ir uždavinius</p>	<p>Atkreipkite dėmesį į (reikšmingą vietai / reikšmingą savo pagrindinėms suinteresuotoms šalims tiek šalyje, tiek užsienyje) svarbų aplinkos, socialinių ir ekonominių poveikį bei galimybes. Pvz. Atsakingas anglies dioksidas, mažai anglies dioksido išskiriantys arba neutralūs anglies dioksido kiekiai, nulinių atliekų arba mažai atliekų sąvartynuose. Įtraukiantys renginiai, skirti vietos ir tarptautiniams mažumų grupėms, žmonėms su negalia, aukšto</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	

	įtraukimo / bendruomenės įtraukimo tikslams. VR: pasiektų tikslų skaičius			
Reguliariai tikrinkite ir peržiūrėkite tikslus ir uždavinius	Patikrinkite: suinteresuotųjų šalių poreikių ir / ar interesų patenkinimą, ar jūs ir jūsų tiekėjai laikotės sutartinių įsipareigojimų, ar pasieksite nustatytus tikslus ir įgyvendinsite ankstesnių peržiūrų rekomendacijas. VR: dokumentuotos pažangos ataskaitos Taip / Ne		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	
Įsipareigokite dokumentuoti ir teikti ataskaitas bei pranešimus apie savo tvarumo politiką	Tvarumo ataskaitų teikimas yra organizacijos veiklos vertinimas ir atskaitomybė už atliktus darbus, siekiant darnaus vystymosi tikslo. Tvarumo ataskaita parodo subalansuotus ir pagrįstus ataskaitą teikiančios organizacijos tvarumo rodiklius, įskaitant teigiamą ir neigiamą indėlį. Atkreipkite dėmesį, kad		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Gerosios praktikos pavyzdžiai

	<p>dokumentavimas yra gyvybiškai svarbi sėkmingo žinių perdavimo sistemos dalis. PI: Dokumentai apima: politiką, tikslus, uždavinius, apimties aprašymą bei kitus efektyviam planavimui reikalingus dokumentus</p>			
<p>Pasirengimas kritiniams įvykiams, situacijoms valdyti bandymai</p>	<p>Nustatykite riziką / galimybes, susijusias su jūsų tvariu įvykiu, ir įvertinkite šios rizikos / galimybių atsiradimo mastą ir tikimybę VR: dokumentuotas planas ir pratimų grafikas Taip / Ne</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	
<p>Laikymasis teisinių bei kitų reikalavimų</p>	<p>Užtikrinti nustatytų, suteiktų leidimų, vidaus taisyklių, susijusių su valdymo planų ir savanoriškų įsipareigojimų laikymąsi (priemonės), susijusias su aplinkos, sveikatos ir saugos, bendruomenės ir saugumo reikalavimais. „Kiti“ reikalavimai gali apimti vietinius,</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	<p>Geriausia praktika</p>

	<p>savatoriškus ar įmonių reikalavimus ir (arba) įsipareigojimus nacionaliniams olimpiniams komitetams, sporto federacijoms, priimantiems organizaciniams komitetams ir vietos valdžios institucijoms.</p> <p>VR: Įvykių / skundų, susijusių su teisiniais reikalavimais, skaičius</p>			
--	--	--	--	--

3 skyrius - VIETOS PASIRINKIMAS IR STATYBA

ĮVARDINKITE KĄ DARYSITE	KAIP TAI PADARYTI	DELEGUOKITE	PATIKRININKITE	REIKIAMI IŠTEKLIAI
Tikslas	Veiksmai	Už tvarumą atsakingas asmuo	Veiksmo būseną	Atsižvelgti į
Pasirinkite dislokacijos vietą su minimaliu ekologiniu pėdsaku	<p>Kur įmanoma, pasirinkite esamas vietas ir vietas.</p> <p>Apsvarstykite laikiną ar nešiojamą infrastruktūrą.</p> <p>Pasidalinkite savo vieta su kitais renginiais ar vartotojais, jei įmanoma.</p> <p>Kurkite tvarų rezultatą, integruodami jį į bendruomenės poreikius.</p> <p>Gerbkite vietos kultūrą ir paveldą. VR:</p>		<p>Aptarta ☐</p> <p>Uždokumentuota ☐</p> <p>Įgyvendinta ☐</p> <p>Netaikoma ☐</p>	<p>Pavyzdžiai</p> <p>Įrankis (Gyvenimo ciklo Vertinimas)</p>

	Poveikio aplinkai gyvavimo ciklo įvertinimas			
Pasirinkite centrinės dislokacijos vietas	Sportininkams, pareigūnams ir žiūrovams turėtų būti trumpi ir (arba) patogūs važiavimo atstumai nuo sporto renginių vietų ir apgyvendinimo vietų. VR: atstumai ir kelionės laikas tarp įvairių vietų		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	
Užtikrinkite visiems prieigą be kliūčių	Pasirinkite / statykite dislokacijos vietas, kuriose nėra kliūčių (pvz., pritaikyta neįgaliųjų vežimėliams) ir vietose, kurios yra prieinamos visoms transporto rūšims. VR: Skundų skaičius		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Pavyzdžiai
Pasirinkite / statykite vietas naudodami efektyvias vandens technologijas	Įtraukti lietaus vandens surinkimą ir pakartotinį naudojimą; mažo srauto tualetai ir pisuarai be srauto; pilko vandens naudojimas; vandens taupymo čiaupai ir kt.		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Penki dalykai, kuriuos gali padaryti

	VR: Vandens suvartojimo litras			
Pasirinkite / statykite energiją taupančias vietas	Įtraukite švarų ir (arba) energiją taupantį šildymą, aušinimą, oro aušinimą ir pravirus langus orui ir šviesai. VR: energijos kilovatai		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Penki dalykai, kuriuos gali padaryti
Užtikrinkite švarų orą vengdami taršos	Naudokite aplinką tausojančias statybines medžiagas, kurios neišmeta teršalų ar alergenų. VR: Laikykitės ir dokumentuokite tvaraus būsto rekomendacijas (pvz., LEED)		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Geriausia praktika
Pasirinkite / statykite vietas, kurios sumažintų poveikį dirvožemiui, florai ir faunai	Naudokite medžiagas, neturinčias toksinų, venkite medžių kirtimo ir nestatykite aplinkai jautriose ekosistemose. Žaliųjų pastatų gairių taikymas, išmaniųjų vietų pasirinkimo principų taikymas VR: Tikrinta su vietos valdžios institucijomis ir aplinkosaugos grupėmis		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Svetainės pasirinkimas

Įtraukite vietos atkūrimo planą	Venkite sąvartynų atliekų pasirinkdami atliekų perdirbimą ir į natūralią aplinką orientuotą politiką (atsodindami ir valydami). VR: iš sąvartyno pašalintų kilogramų atliekų; Kilogramai atliekų, šalinamų sąvartyne		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Geriausia praktika
---------------------------------	---	--	---	--------------------

4 skyrius - VIETOS, VERTĖS IR BIURO VALDYMAS

	KAIP TAI PADARYTI	DELEGUOKITE	PATIKRININKITE	REIKIAMI IŠTEKLIAI
Tikslas	Veiksmai	Už tvarumą atsakingas asmuo	Veiksmo būseną	Atsižvelgti į
Įgyvendinti atsakingą energijos valdymo praktiką	Optimaliai valdykite dislokacijos vietos apšvietimą, šildymą ir vėsinimą. Naudokitės žiūrovų ženklais ir operatyviniu personalo mokymu bei nuolatiniais patikrinimais. Įsigykite mažai energijos naudojančią biuro įrangą (t. y.		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Penki dalykai, kuriuos gali padaryti

	<p>„EnergyStar“), išjunkite visas šviesas, kompiuterius, spausdintuvus, kavos aparatus ir kt., Įsigykite ekologiškos elektros energijos.</p> <p>VR: suvartotos elektros energijos kilovatai; tonų tiesioginės šiltnamio efekta sukeliančių dujų (CO2) kompensacijos</p>			
Įgyvendinti atsakingą atliekų tvarkymo praktiką	<p>Saugokite dislokacijos vietą, kurioje nėra šiukšlių, efektyviai naudojant ir talpinant šiukšles ir perdirbimo dėžes.</p> <p>Mokykite darbuotojus ir savanorius.</p> <p>Raskite būdą, kaip išvengti atliekų susidarymo.</p> <p>VR: susidarančių atliekų kilogramai; % perdirbta</p>		<p>Aptarta ☐</p> <p>Uždokumentuota ☐</p> <p>Įgyvendinta ☐</p> <p>Netaikoma ☐</p>	Penki dalykai, kuriuos gali padaryti
Įgyvendinti atsakingą triukšmo valdymo praktiką	<p>Sumažinti ir užkirsti kelią triukšmui naudojant ženklus, gerbiant poįstatyminius teisės aktus ir įstatymus,</p>		<p>Aptarta ☐</p> <p>Uždokumentuota ☐</p> <p>Įgyvendinta ☐</p> <p>Netaikoma ☐</p>	Penki dalykai, kuriuos gali padaryti

	mokant ir tikrinant. VR: Skundų skaičius			
Užtikrinkite švarų orą	Įgyvendinti nerūkymo politiką, naudoti biologiškai skaidžius valymo produktus ir apriboti transporto priemonių naudojimą vietoje. VR: Skundų skaičius		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Penki dalykai, kuriuos gali padaryti
Įgyvendinti atsakingą sniego tvarkymo praktiką	Naudokite sniego laikymo, kaupimo ir druskos keliams, kad išvengtumėte neigiamo poveikio vietiniam vandens nutekėjimui ir natūralioms buveinėms. Atsakingai naudokite sniego valymo sprendimus. VR: sunaudoti kilogramai nuo sniego kietėjimo tirpalų ir druskos		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Geriausia praktika
Stenkitės nenaudoti popieriaus	Skaityti, siųsti elektroninius dokumentus, jei įmanoma. Jei reikia, visada spausdinkite		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Penki dalykai, kuriuos gali padaryti

	<p>dvipusį ir visada ant perdirbto ir FSC popieriaus. Kur įmanoma, įdiegti elektronines renginių registravimo, ryšių ir finansų sistemas</p> <p>VR: sunaudoto popieriaus kiekis; % perdirbto ir sunaudoto FSC popieriaus</p>			
--	--	--	--	--

5 skyrius - BENDRIJOS IR TIEKIMO GRANDINĖ

ĮVARDINKITE KĄ DARYSITE	KAIP TAI PADARYTI	DELEGUOKITE	PATIKRININKITE	REIKIAMI IŠTEKLIAI
Tikslas	Veiksmai	Už tvarumą atsakingas asmuo	Veiksmo būseną	Atsižvelgti į
Sukurti tvarią pirkimo politiką	<p>Parašykite politiką, kurioje būtų nurodytos tvarių ir etiškų produktų ir paslaugų pirkimo procedūros ir elgesio kodeksas.</p> <p>Parašykite politiką, kurioje būtų nurodytos tvarių ir etiškų produktų ir paslaugų pirkimo procedūros ir elgesio kodeksas.</p> <p>VR: dokumentuota pirkimo</p>		<p>Aptarta ☐</p> <p>Uždokumentuota ☐</p> <p>Įgyvendinta ☐</p> <p>Netaikoma ☐</p>	(Tiekėjų elgesio kodeksas)

	politika Taip / Ne			
Įdarbinkite asmenis iš vietos bendruomenės	<p>Pasinaudokite vietinėmis organizacijomis laikiniems darbams, savanoriams ir rangovams (pvz., Atliekų perdirbimo paslaugoms, valymo komandoms, pradinio lygio darbo agentūroms ir toms, kurios samdo asmenis ir paslaugų teikėjus iš vietinių įmonių, ir (arba) toms, kurios remia įvairias socialines grupes, vietinius gyventojus, žmones su negalia) organizuoti. Būtinai užtikrinkite teisingą darbo užmokesčio sistemą. PI: mažumų darbo jėgos santykis, vyras / moteris darbo jėgos santykis</p>		<p>Aptarta ☐</p> <p>Uždokumentuota ☐</p> <p>Įgyvendinta ☐</p> <p>Netaikoma ☐</p>	
Ieškokite tvarių rėmėjų	<p>Ieškokite rėmėjų, kurie išipareigotų ir galėtų padėti siekti tvarių sporto renginių tikslų. Rėmėjų pavyzdžiai gali būti tokie:</p>		<p>Aptarta ☐</p> <p>Uždokumentuota ☐</p> <p>Įgyvendinta ☐</p> <p>Netaikoma ☐</p>	

	<p>mažai atliekų ir mažai anglies dioksido išskiriantys sprendimai; etiškas elgesys / požiūris su tiekėjais ir tvarios operacijos; bendruomenės dalyvavimo rezultatai. VR: tvarių rėmėjų skaičius</p>			
Integruokite į renginio organizavimą vietos bendruomenės suinteresuotus asmenis	<p>Aktyviai siekite gauti turizmo biuro, miesto ir regionų valdžios institucijų, vietos organizacijų ir kt. paramą ir įsitraukimą. VR: Užimtumo lygis</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	
Panaudokite, išsinuomokite ar nusipirkite vietinį, ekologišką ir į bendruomenę įtraukiantį objektą	<p>Naudokitės vietinių įmonių teikiamomis paslaugomis ir tomis, kurios remia socialiai įvairius asmenis, vietinius gyventojus ir žmones su negalia. VR: Dalyvaujančių vietos ir etinių bendrovių procentas</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	
Dovanokite (aukokite) įrangą vietinėms sporto ir bendruomenės organizacijoms	<p>Paaukokite vietinėms mokykloms, viešiesiems poilsio centrams ir bendruomenės</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	

	<p>sporto klubams, kurie gali tinkamai naudoti sporto įrangą. VR: paaukotų prekių kiekis</p>			
--	--	--	--	--

6 skyrius - TRANSPORTAS IR APGYVENDINIMAS

ĮVARDINKITE KĄ DARYSITE	KAIP TAI PADARYTI	DELEGUOKITE	PATIKRININKITE	REIKIAMI IŠTEKLIAI
Tikslas	Veiksmai	Už tvarumą atsakingas asmuo	Veiksmo būseną	Atsižvelgti į
Siūlykite prieinamas viešojo transporto paslaugas	<p>Palaikykite ryšį su vietos viešojo transporto institucijomis, kad užtikrintumėte pakankamas ir efektyvias viešojo transporto rūšis. VR: Kelionių laikas iš įvairių geografinių vietovių</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	Pavyzdys
Pasirinkite transportavimo būdus, kurie naudoja mažai teršalų išmetančias technologijas	<p>Naudokitės mažai teršalų išmetančiomis transporto priemonėmis, dviračiais, hibridiniais automobiliais ir kt. VR: nuvažiuoti kilometrai ir transporto priemonių degalų sąnaudos</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	Penki dalykai, kuriuos gali padaryti
Remkite tvarų apgyvendinimą	Pasirinkite tvarų ir		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐</p>	Penki dalykai, kuriuos gali padaryti

	<p>socialiai atsakingą būstą šalia sporto renginių dislokacijos vietos (pvz., Kanados viešbučių asociacija - „Green Step“, viešbučiai / moteliai / kempingai su ekologiškais ir (arba) socialiai atsakingomis programomis ir praktika). VR: naudojamų tvarių viešbučių kambarių procentas; Žmonių, apsistojuusių tvariuose viešbučiuose, procentas</p>		<p>Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	
Teikite atsakingas automobilių stovėjimo paslaugas	<p>Pasirinkite stovėjimo paslaugas, kurios padėtų užtikrinti švaraus vandens nutekėjimą ir atsakingą valymo praktiką (pvz., ypačingai sniego pašalinimui ir valymui). VR: įvykių skaičius</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	
Numatykite ir / ar suteikite pažangaus	<p>Teikti sportininkams ir žiūrovams</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐</p>	

vairavimo gaires ir mokymus	informaciją ir paskaitas, kaip keliaujant sumažinti kelionės metu daromą poveikį aplinkai. Pateikite gaires ir mokymus visiems renginių darbuotojam – transporto priemonių vairuotojams, pavyzdžiui, apie tuščiosios eigos politiką, transporto priemonių techninę priežiūrą ir kitas degalų taupymo priemones. VR: sirgalių ir dalyvių, naudojančių alternatyvų transportą, skaičius		Netaikoma ☐	
-----------------------------	---	--	------------------------------------	--

7 skyrius - MAITINIMAS, MAISTAS IR GĖRIMAI

ĮVARDINKITE KĄ DARYSITE	KAIP TAI PADARYTI	DELEGUOKITE	PATIKRININKITE	REIKIAMI IŠTEKLIAI
Tikslas	Veiksmai	Už tvarumą atsakingas asmuo	Veiksmo būseną	Atsižvelgti į
Sumažinkite ekologinį maisto eikvojimą	Tiekimas iš sąžiningos prekybos, ekologiškų, sezoninių, vietos ir regioninių šaltinių, jei įmanoma,		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Penki dalykai, kuriuos gali padaryti

	<p>didelis vaisių ir daržovių procentas ir vietoj vandens buteliuose naudokite vandentiekio vandenį. VR: sąžiningos prekybos, ekologiško ir regioninio maisto procentinė dalis</p>			
<p>Skatinkite sveiką mitybą</p>	<p>Rinkitės sveikus maisto produktus (šviežius, sezono metu, kai įmanoma, be riebalų / kuo mažiau riebalų turintį maistą, mažai cukraus, vaisius ir daržoves, grūdus). VR: sunaudoto sveiko maisto procentinė dalis</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	<p>Penki dalykai, kuriuos gali padaryti</p>
<p>Sumažinkite maisto švaistymą ir maksimaliai padidinkite kompostavimą bei perdirbimą</p>	<p>Sumažinkite maisto švaistymą gamindami maistą pagal užsakymą ir pasitelkite kompostavimo atliekų tvarkymo sistemas. Pateikite perdirbimo ir kompostavimo dėžes patogiose vietose. VR: pagamintų atliekų kilogramai</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	<p>Penki dalykai, kuriuos gali padaryti</p>
<p>Mažinkite maisto pakuočių atliekas</p>	<p>Maistą išigykite su</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐</p>	<p>Penki dalykai, kuriuos gali padaryti</p>

	biologiškai skaidomu, perdirbamu ir (arba) minimaliu įpakavimu. VR: pagamintų atliekų kilogramai		Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	
Bendradarbiaukite vietos bendruomene	Paprašykite viešojo maitinimo įstaigų paaukoti nepanaudotą maistą vietinėms prieglaudoms ar pan. organizacijoms. VR: paaukoto maisto kiekis		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	

8 skyrius - RINKODARA IR KOMUNIKACIJA

ĮVARDINKITE KĄ DARYSITE	KAIP TAI PADARYTI	DELEGUOKITE	PATIKRININKITE	REIKIAMI IŠTEKLIAI
Tikslas	Veiksmai	Už tvarumą atsakingas asmuo	Veiksmo būseną	Atsižvelgti į
Įgyvendinkite aiškų tvarios rinkodaros planą, kad būtų sukurta nuosekli prekės ženklo strategija	Pasirinkite keletą tikslinių pranešimų, kaip savo prekės ženklo strategijos dalį, ir naudokite juos viso renginio metu. VR: dokumentuotas rinkodaros planas taip / ne		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Pavyzdys
Savo įvaizdį pristatykite pranešdami apie pagrindines jūsų skleidžiamas žinutes ir vertybes	Pasinaudokite tvarumo lyderyste, reklamuodami tvarius savo prekės ženklo aspektus ir		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Pavyzdys

	<p>renginio įvaizdį. Būkite atsargūs, kad „greenwash“ (ekologija) nebūtų tik terminas, vartojamas tik jūsų rinkodaroje, kuris realiai neatsispindi jūsų veikloje arba nėra tikslus, arba viršija organizacijos aplinkosaugos praktiką. Tai gali pakenkti jūsų patikimumui ir užsitraukti reklamos institucijų sankcijas. VR: žiūrovų rinkodaros grįžtamojo ryšio apklausos</p>			
<p>Komunikuokite aplinkai nekenksmingu būdu</p>	<p>Venkite nereikalingo popieriaus naudojimo (skrajutės, pašto siuntimo ir kt.), kad jūsų bendravimas atitiktų jūsų tvarumo politiką ir komunikaciją. VR: sunaudoti kilogramai popieriaus</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	<p>Pavyzdys</p>
<p>Integruokite savo rėmėjus ir suinteresuotąsias šalis į savo tvarios rinkodaros planus</p>	<p>Kvieskite rėmėjus suderinti ir palaikyti savo prekės ženklo ir</p>		<p>Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐</p>	<p>Pavyzdys</p>

	rinkodaros strategijas. VR: rėmimo gautos naudos grįžtamojo ryšio apklausos			
Paskatinkite, padarykite taip, kad visi jaustųsi savo srities čempionais	Kuo geriau savanoriai, dalyviai, pareigūnai ir kt. jūsų veikloje dalyvaujantys asmenys įsigilins į tai, ką darote, tuo didesnė tikimybė, kad jie taip pat padės skleisti jūsų komunikojamą žinutę. VR: Savanorių atsiliėpimų apklausos		Aptarta ☐ Uždokumentuota ☐ Įgyvendinta ☐ Netaikoma ☐	Pavyzdys

Apibendrinimas

Sporto renginių organizatoriai mažai dėmesio skiria sporto renginio tvariam planavimui, todėl nuolat yra rizika, jog jų rengiami renginiai neigiamai veikia aplinką, todėl rekomenduojama gilinti savo turimas žinias apie tvarių sporto renginių planavimą. Planuojant tvarius sporto renginius galime susilaukti didesnio dėmesio, nes šiuo metu auga žmonių ekologiškumo, darnumo susidomėjimas.

Taip pat sporto renginių organizatoriams yra siūloma aktyviau bendradarbiauti tarpusavyje su kitomis organizacijomis, kurios irgi planuoja darnius sporto renginius bei planuojant tvarius sporto renginius vienodai dėmesio skirti ekonominiams, socialiniams ir aplinkos veiksniams. Didesnį dėmesį skirti atliekų perdirbimui, naudoti ekologiškus produktus. Didinti tvarių sporto renginių populiarumą.